Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Desc. Fol. A II (Judicat.) & Fol. B VIII.

№ 950.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

= LN 1300

Ex. 3

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

En vnderuisning
aff den hellige Scrifft/
Om denne Troens fruct
som kaldis Mildhed eller Sactmodighed.

Peder Palladius.

Matth. v.

Salige ere de Sactmodige/ Thi de skulle beside Jorden.

M. D. Liii.

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

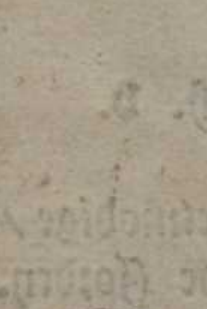

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Huad Mildhed eller. Sactmodighed er.

MIldhed / Sactmodighed / Barmhiertighed Miskūd hed / Taalmodighed / medlidelse / benaadelse / offuerbarelse oc tilgiffuelse. Disse kōme noget nar offuer ens met huer andre / oc mercke at forlade oc tilgiffue stedze oc altid sin fattige Neste alt det / som hand haffuer brudet hānem imod / Larer aff mig / siger Christus Matt. xi. Thi ieg er mild oc ydmyg aff hiertit. Mild til at forlade al fortørnelse / och ydmyge til at tiene alle andre / Dauid siger / Psal. Li. Gud forbarme dig offuer mig / Det er / forlad mig alle mine Synder / Oc den arme Taaldere sagde / Luc: xviii. Gud ver mig naadig och barmhiertig / det er alt sammen sagt om syndernis forladelse. Matth. v. Salige ere de Milde / det er / de Sactmodige / sō gerne forlade oc tilgiffue al fortørnelse.

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Nu vil Gud almectigste/at lige som hand er Mild oc Barmhiertig/til ath forlade/ saa skulle wi fattige Christne ocsaa vere imod vor Jeffn Christē altid redebaane oc veluillige til at forlade huer andre indbyrdis. Verer/siger Christus/Barmhiertige/ lige som eders himmelske Fader er Barmhiertig. Luce vi.

☞ Der findis ocsaa mange drabelige Dager i den Hellige Scrifft der til/ at ith Mennisske/ som vil vere en Christen/ bør at vere mild/ oc snar til at forlade oc tilgiffue/ oc icke at vere heffngirrig imod sin Meste.

✿ Den Første sag/ er en aluorlig Befalning/ at Gud befaler huer Christen atforlade oc tilgiffue al skyld oc brøde/ som hans Meste kand findis at vere brødig vdi imod hannem.

Thi/ saa staar der screffuit hoss Matthæū i det xviii. Der som din Broder

(det er

(det er din Neste) synder mod dig/ da forlad Hannem/oc der Peder spør hannem at huor tit det maa ske/ da siger hand/ Halffierdesinds tiue gonge/ siu gonge/ det er/ Saa tit oc saa offte/ som det skeer/ at vor Neste fortørner oss.

Det samme siger hand ocsaa en anden sted om samme Befalning/ Matt: v. Ver til freds oc metlidig met din modstandere/ som du est paa veyen met etc. Oc hoss Lucam i det xvii. Der som din Broder synder mod dig vnderuise hannem/ oc der som det fortryder oc angrer hannem/ at hand haffuer fortørnet dig/ da forlad hannem det etc.

✤ Den anden sag er it Løfte/ Huor met Gud loffuer oc tilsiger dem/ som ville forlade/ at de skulle blif-ue ved och beholde forladelse.

Tht saa siger Christus/ hoss Lucam

i det

i det vi. Cap: ffor lader oc eder skal forladis Oc hoss Matthæum i det vi. Capi: Der som i forlade Menniſker deris Synder/ da skal oc eders Himmelske ffader forlade eder eders Synder. Det skal icke saa forstaas/ at wi kunde forhuerffue Synders forladelse/ met vor forladelse/ Thi den saa wi aff Guds blote Barmhiertighed oc naade/ Thi at hand vil icke bryde op igen met oss/ men vil lade oss beholde Naade oc Syndernis forladelse/ om wi ville forlade vor Neste. Ville wi haffue Naade och forladelse aff Guds barmhiertighed / da bør oss to at beuise vor Neste Naade oc forladelse / aff vor Barmhiertighed.

✿ Den tredie sag er en Trusil / huor met Gud truer alle dem / som ere wmilde oc wbarmhiertige mod deris Neste.

✿ Thi saa siger Christus. Matt: vi. Der som i icke forlade Menniskerne / Da skal icke heller eders Fader forlade eder / eders Synder. Matt: xviii.

Saa

Saa skal ocsaa min himmelske Fader gøre mod eder (det er/ kaste eder i Fenpel) om i icke forlade/huer sin broder / aff eders hierter. Det er / Hand vil sige eder al venskab oc forladelse op igen/ oc gaa til streng rat met eder/vden al Barmhiertighed /om i ville icke vere barmhiertige / Der faar/ Huo der er wbarmhiertig mod sin Neste / Hand skal ingen Barmhiertighed haffue aff Gud.

✤ Den fierde sag er vor Skel och fornufft / som giffuer oss klarlige nock saare/ ath oss bør at vere lige saa sindede imod vor Neste/ som wi ville ath hand skal vere sindet imod oss.

Thi saa siger Christus Matt. vii. Alt det som i ville / ath Menniskerne skulle gøre imod eder/Det gøre i imod dem. Thi det er Louen oc Propheterne/ det er/ Det er Naturlig Low/oc der paa henger al vor omgengelse met vor Neste. Ville wi at hand skal see igennem fingre/ forlade/tilgiffue oc

forglem-

forglemme vor bøn/ oc bare offuer met oss oc haffue medlidelse met oss/ da bør oss io at gøre hannem det samme skel igen. Thi ellers gøre wi hannem wskel/ oc icke det som wi ville hende oc haffue aff hannem.

✿ Den femte sag / er den almindelig fred oc roligħed/ den bør oss icke at forstyre men mere hielpe til ath den kand ved macт holdis.

Thi saa siger Christus Mar: ix. Holder fred iblant eder/ Oc S. Poul siger Rom: xii. Kand det ske / da holder fred met alle Mennisker / saa meget som eder er mueligt / Verer icke hessingirrige min aller kariste/ men lader vrede fare. etc. Rom: xiiii. Lader oss efterfølge det som hører til fred oc til opbyggelse imellom oss indbyrdis. Thi siger hand i Cor. xiiii. Gud er icke wenighedz Gud det er / hand vil icke vere deris Gud/ som ere tuedrectige/ oc tretactige men deris som elske Fred oc enighed.

Den

✤ Den siette sag er en Christen Bøn/ som aldelis forhindris oc bliffuer wduelig naar Had oc Heffngirrighed voxer vdi oss.

Thi det beuiser Christus Matt vi. i det/at hãd sette straxs bag op til Fader vor/dette stycke/om vor Forladelse mod vor Neste.

Och S. Powel siger/i. Timot: ii. Jeg vil at Mendene skulle bede alle vegne/ oc opløffte rene Hender/ foruden Vrede oc wsamdrectighed.

S. Peder giffuer ocsaa klarlige nock til kende/i. Petri iii. At en Christen Bøn forhindris vdaff tuedrectighed oc ond forligelse. Der som vor Bøn er forhindret oss saare/ saa er alt andet gaat borte saar oss/ Der saare kand der oc inted vere grummere oc gruseligere/ end at Diessuelen/ kand tage oss vor Bøn fra/ved Vrede och Heffngirrighed/ ath wi kunde icke sige met en

god

god samuittighed / forlad oss vor skyld / som vi forlade etc.

❧ Den siuende sag er Guds are / i det hand er den / som bør at hesne.

Thi saa staar der screffuit Deut: xxxi. Rom: xii. Giffuer mig Heffnen / ieg vil vederlegge / siger Herren. Der saar bør oss at lade hannem beholde sin are / thi at hand maa det ingen lunde lide / at vi tage den fra hannem.

❧ Den Ottende sag er / Syndsens storhed / oc suarhed / huor aff vor skyld sindis at vere mod Gud stor oc suar / frem for vor Mestis bysse er mod oss.

❧ Matt: xviii. Thi saa staar der / at den onde Suend vaar sin Herre thi tusinde pund skyldig / Det vaar tresinds tiue maal hundrede tusinde Kroner / Thi huer pund vaar ved Tresinds tiue Kroner / Oc hans Stoldbroder vaar hannem eckon hundrede

Sølpendin-

Hølpendinge skyldig/ det er/ hundrede dag-
løns pendinge/ sycket tre skillinge / kand
løbe ved vi. Daler / huad vaar det mod
den anden sum/ Der saare/er den wrat och
skade/som wi kunde saa aff vor Neste / in-
ted eller lidet regnendis imod den skyld och
bryde/som wi daglige falde saar Gud met/
Thi Gud er euig och almectig. etc.

✠ Den niende sag/er/ at betencke Guds
Naade och Mildhed/huor met hand lader
sig eutge och altid beuegis til at forlade oss
vore Synder.

Thi saa siger hand hoss Prophe-
ten Ezechielem i det xviii. Naar it Men-
niske vil omuende sig / vil ieg aldri komme
hans wratferdighed ihu.

Oc Taulerus siger/der som wi rec-
ke hannem en finger/ da recker hand oss /
sin hele haand/ Oc at wi ere aldri saa rede-
bone til ath bede/at hand er ey mere redebon
til at giffue.

Det gaff

Det gaff vor Herre Christus oss til kiende/ met den forlorede Søn och hans milde Fader/ som løb imod hannem oc tog hannem til Naade.

✿ Den tiende er at betencke/ at vor Neste (Matt: xviii.) er vor medtienere/ oc hører den samme Herre til/ som wi høre til/ Oc beggis vor Herre vil fortryde det/ om wi fare hart aff sted oc ere strenge met huer andre/ efterdi at hand farer selff saa mildelige aff sted met oss och vor brøde/ som hand bleff vred paa den onde Suend i Euangelio oc loed hannem kaste i Fenpel/ som hand skulde aldri komme vdaff igen. For hand greb sin medtienere i halss oc haar/ oc vaar saa haard oc grum mod hannem.

✿ Den Elleffte sag er/ den Hellig Aands oc alle Englis oc alle fröme Christnis bedrøffuelsse/ som hand oc de bedrøffuis met/ naar wi ere heffngirrige oc strenge mod

ge mod vor Neste/ Thi det gør dem alle ont/oc de klage det stray saar den euige Kö-ge som vil holde regenskab met oss/som den samme lignelse hoss Matthæū i det xviii. vduiser.

✿ Den tolffte sag er Pinen for Hefftgirrighed/ at saadanne skulle antvordis de Euige Bødeler i hender paa Domme dag som Kongen loed antuorde den onde Suend hen.

Disse tolff Sager bør en Christen vel at betencke oc offuerueye/ naar hand er fortørnit aff sin Neste lidet eller meget/ huilcket hand begynder at vil drage hannem effter/ och icke afflade før end hand bliffuer heffnd offuer hannem/

oc som

oc som mand siger / faar en høuisk bod aff hannē. Oc taar sige / at hand vil aldri giffue hannē til / imedens der er varmt aff hans Hierte / Ja hand taar trade dybere ind och gøre Dieffuelen en støre tieniste oc sige / at skulde hand end brende i Helffuede men Gud er i Himmelen / da vil hand aldri forlade hannem / det hand haffuer brudet hannem imod.

O haardere Hierter end Sten / O Dieffuelens tienere och trelle. Beder den Stackarl hannem om forladelse / for Guds skyld / oc for Jesu Christi naffn skyld / Da bliffuer hand ni gonge Stoltere / vredere och grūmere der aff / det nyder den Stackarl inted gaat at / hand maatte saa gerne haffue det veyer inde at suale sin Kaal met. Men er det en Herremand / Borger eller Bonde / som er fortørnit / da mue der Herremend / Borgere ellet Bønder omkring hannem / Oc somme veye oc somme true / Suarie och bande / raade och formane / saa lenge ath de

kunde

kunde dog om sier faa bugt paa hannem, Huilcket huercken Gud Fader eller Guds Søn kunde naa til forne/ Saa faar Mennisken ross oc Gud mister sin ære. O skāme skamme. Det straffis icke at gode Christne legge sig i at forlige tho eller flere/ det befalis dem aff Gud/ oc salige ere de Fredsommelige/ det er/ de som legge vind paa/ ath skicke fred imellem andre/ Dog er det hans skyld som er fortørnit/ at Mennisken kand bliffue bønhørd met hannem/ oc Gud kand icke bliffue bønhørd met hannem / eller formaa saa megit met hannem.

❀ Ja maatte du sige/ Hand vilde skilie mig ved min ære/hand vilde tage mit Liff aff mig. Hand slo min Fader ihiel/ Hand krenckte min søster/Hand belaa mig min hustru faar / hand haffuer giort saa oc saa mod mig/ oc skulde ieg icke see hans Hierte blod? Det er altsammen ont oc bør ath straffis / dog aff øffuerigheden /

effter Guds befalning/oc icke aff dig/Der som huer maatte oc skulde hefne sig selff/ da vaare der ingen øffuerighed behoff ath vere.

❧ Ja siger du/ der saar vil ieg klage hannem saar øffrigheden/ at ieg kand saa saa rat aff haunem oc bliffue heffnd offuer hannem/ Naar ieg seer/ at hand saar den oc den Død/ Oc ieg saar en høuisk bod aff hannem/ Suar. O du Heffngirrige Skympere. Vor Herre Christus forbiuder dig det Matt: v. oc siger saa. Ver til fredz oc kom offuer ens met din Neste paa Veyen/ met det aller første

Oc den hellige Paulus i. Cor. vi. siger Hui lide i icke heller wret? Hui lide i icke helder falsk oc suig? end i skulde gaa saar Dom met eders brødre etc. I gøre dem wrat/ i gøre dem suig etc. Dom oc Rat er vel god i sig selff/ Men at lide wret/ oc giffue til for Guds skyld/ det er bedre.

❧ Ja siger du/ giffuer ieg hannem en

wrat til

wrat til/da er hand stray til rede at gøre mig en anden/ Huor lenge skulde ieg saa lide? Huo der træder ormen paa Hoffuedet/ da vender hand hannē braadden igen. Haa icke ieg lige saa gøre? Suar/ Ney maat du icke/ Wen bar helder gloende kul til hobe paa hans hoffuid/ Rom: xii. det er/ giff din wuen Mad om hannem hungret oc dricke om hannem tørster/ Oc lad dig icke offueruinde aff det onde/ men offueruinde du det Onde met det Gode.

✿ Ey siger du det er en haard tale/ Huo kand den høre? Huo kand det gøre? Suar. Du maat icke forargis aff Guds ord/ thi det er Aand oc liff/ siger Christus/ Hoff Joannem i det vi. Men tag helder paa at bede trolige Gud der om/ da vil hand bønhøre dig/ at du skalt kunde skicke dig Christelige imod din wuen.

✿ O Himmelske fader du veedst at meg er skeet wrat aff N. oc N. det klager ieg saar dig/ Oc efterdi at du haffuer

befalet mig at forlade oc tilgiffue min Me-
ste hans skyld oc brøde/ oc du haffuer loff-
uit mig/ ath ieg maa da bliffue ved mine
Synders forladelse/ oc end truet mig der
som ieg vil icke forlade min Meste/ ath du
vilt da bryde op igen met mig/disligiste
giffuer min skel oc formufft mig det/at ieg
skal gøre imod min Meste/ som ieg vil hende
oc haffue vdaff hannem/ Oc du forbiuder
mig at komme bulder oc trette aff sted/ oc
at forstyre den menige Lands fred/ met min
heffngirrighed / Jeg kand icke heller bede
min Fader vor der faare/ Ja ieg fortager
dig din are der met/ Thi dig bør at heff-
ne oc icke mig/ Da beder ieg dig for din
Grundløsse Barmhiertighed/ ath du vilt
giffue mig dit Hellig Aands Naade/Først
at ieg maatte komme ihu oc betencke det/
at min skyld er større mod dig/ oc offuer-
maadige større/end min Mestis er mod mig/
Der til met/at ieg maatte betencke din sto-
re redebonhed til at beuise Naade oc forlade

Synden

Synden / och at ieg maatte see mig i spegel paa dig / at ieg ocsaa kunde lettelige til giffue aff hiertit / det som min Neste haffuer bruder mig imod / at ieg icke skal bedrøffue den HelligAand / de hellige Engle och mine Jeffn Christne / om ieg forfølger min medtienere / Oc at ieg maatte vndgaa den pine oc straff / sō du haffuer beredt til alle heffngirrige / och det ved din kære Søn vor Herre Jesum Christum Amen.

Nu vel / vilt du sige / Jeg vil giffue hannem til / oc huercken gøre hannem ont eller gaat / vden ieg kand skiude effter / naar hans Vogen helder noget / Thi det vil dog nagge mig och gøre mig ont / saa tit som ieg seer hannem / eller tencker der paa. Jeg kand icke saa slet giffue det aff mit hierte / Thi mit liff vaar i fare / min ære vaar i veyskaalen oc al min velferd vaar noget nær borte. Suar Mod denne suare fristelse kant du idelige læse denne effterfølgendis Bøn som er en al-

 minde-

mindelig Bøn mod alle fristelser/som komme it Menniske paa/naar hand haffuer angrit oc ruit sine Synder / och er kommen til nogen rolighed paa sin Samuittigheds vegne.

O Almectige Gud och Barmhiertige Fader/nu kommer Satan igen til mig/met siu andre Aander/ verre end hand vaar selff til forne/oc vil atter vere om borde met mig oc henger mig hart paa halsen / met ny fristelser/til N. oc N. Synd/ oc vil kōme mig i fald paa ny igen. Mit Kød och blod begynder at fulne oc lade drage / Ja at efterfølge Dieffuelen / som it Nød til slagterboden/ och kand nu inted andet tencke end det samme/lige som du icke skulde vere til stede eller vide noget der aff. Louen holder vnder Høyen/offuer en side fra mine øyen/lige som der vaare ingen formaledidelse til. Satan huismer met sin hale/ och egger mig fast til Synden igen. Oc den syndelige lyst er alle rede rod fest i mit Hierte igen som til forne /

saa at

saa ath ieg bier eckon effter Aarsage / effter tid oc sted / at fuldkomme samme synd / Dā tycken er giort. Jeg arme Flue er falden i garnit / den Ederkoppe sider op i vraaen / oc vil ruse til och sue Blodet aff mig och tage liffuit aff mig.

O mig arme wsle Stackarl oc Stympere / Gaar ieg nu lenger frem / da forkaster ieg atter igen aldelis / din Faderlig hiertens vilie oc venskab / Ja der hoss ocsaa min Salighed / oc en god Samuittighed oc roligheb som ieg vaar nu kommen til.

Nu saar Dieffuelen mact at klage mig an paa ny igen. Nu saar Louen sin krafft igen / at straffe oc formaledide mig / Nu saar ocsaa mit Hierte oc min Aand / som ieg klager dette met saar dig / aarsage til at straffe mig paa ny igen / Nu bliffuer det siste verre end det første / Nu opuecker ieg din vrede offuer mig igen och gør mig selff en stor wbaadelig skade / baade til Liff oc Siel / Ja

en stor affdragt der Hoff/aff min Maring oc
biering/som vil gaa til bage for mig/oc for-
mindske baade pendinge oc andet gaat/som
du vndsetter mig met / naar ieg kand tage
mig vare/at ieg icke falder i fristelser ige. Al-
le de gode steder aff den Hellige Scrifft som
ieg skulde nu bruge/ at affuerte saadant an-
fald met/de ere mig saa fremmede faare/lige
som ieg Haffde aldri last eller hørt den/Saa
forblindis ieg til met.

O Fader det vaar icke saa talet mel-
lem dig oc mig arme Synder/nu der ieg sick
Syndernis forladelse / oc din Søns Jesu
Christi legeme oc blod til en stadfestelse der
paa/da bad ieg dig/oc da loffuede du at staa
met mig/at ieg skulde icke falde i Synd igen
Hut lader du mig nu løss? Hut slipper du
haanden aff mig? Er icke din Høyre haand
sterck nock/at holde mig til bage? Est ey du
min hiurde? Er ieg ey dit arme Faar/her er

Vlffuen til

til stede / oc slaber bort met mig. O Fader Fader / Hielp hielp nu / for vor Herris Jesu Christi hellige pines och dødes verd skyld / drag mig til dage til dig igen / Mock er her synded / ia alt for meget / Mock er her laagerit oc kellit met mit Kød oc blod / Faa mig andet at tēcke / tale oc gøre / Bortag al aarsage fra mig tid oc sted til min onde forsat / oc viss Diefvelen sin vey fra mig / met de ord / som din kare Søn visde hannem bort met / vige bort du Satan etc. Och lad du Fader / dine hellige Engle komme och tiene mig trint omkring / Lad mig icke bedrøffue den Hellig Aand / eller drifue hannem fra mig som det er i Veyskaalē. Vnd mig at tencke mig rat om / huad fare her er paa ferde / oc at her er andet at gøre / end saa lade mig ledsage aff Synden / Døden oc Diefvelen / hen fra dit Ansict / til den euige pine. Affuerie det for din Kare Søns Jesu Christi rosens blod skyld / Da bliffuer ieg ved en god Samuitighed / huor met ieg kand rette-

lige kalde paa dig / tacke dig / oc gaa frem i mit embede / dig til ære / och min fattige Neste til gode. O Hielp / hielp / hielp / Kære Fader vdi Jesu naffn / Dig ske ære ved han nem til euig tid. Amen.

DEtte som her er screffuit om fred oc enighed om forligelse och tilgiffuelse mellem border och broder / mellem Neste oc Neste / bør ingen at vende hen mod øffrigheds straff oc heffn / som det er befalit aff Gud / at heffne effter Louen / och hører denne røst besynderlige til øffuerigheds embede / som saa liuder. Giff mig heffn / ieg vil vederligge / ieg vil straffe / anten selff / eller ved andre / Och det for disse tre sager skyld / først at Retferdighed maa haffue sin gong / Thi det hør til Guds retferdighed at Misdedere skulle rettis oc borttagis / der sō Barmhiertighed icke kand recke til dem. Der nest ath

de wskyl-

de wskyldige kunde beskermis oc fordagtinges/paa det siste for it exempel skyld/at andre kunde see sig i spegel oc tage sig vare. Oc Gud vil at øffuerigheden skal icke vere forsømmelig i samme sit Embede / Thi hand vil at tuct oc fred skulle aluorlige vanthaffuis oc beskermis/sō Louen siger/ Du skalt icke spare en Wisdedere / men tage hannem aff dage/ Ja der saare/ haffuer Gud skicket Lands Regement oc Herredømme/och holder dem ved mact / och end vnder tiden forvandler dem/som Daniel it. siger. Gud forvandler Riger/oc skicker dem til veye/ Der saar er øffuerigheds straff eyloulig straff/aff Gud befalit/offuer Røffuere/Horsolck/Aagerfolck/ Wenedere/ Voldzmend och andre saadanne/som bliffue effter Louen saar dom offueruundne oc dømte/ Der saar siger ieg / bør ingen at vende det hen til øffuerigheds straff / som ieg haffuer screffuit i denne lille Bog om en broderlig forligelse oc tilgiffuelse. Thi disse tho / som er øffuerigheds embede

oc en

och en Broderlig forladelse och tilgiffuelse/ maa mand icke blande til sammen / som den wgudelig Julianus giorde och spaattede det hellige Euangelium / lige som de Steder der forbiude en Christen broder/at heffne sin skade paa sin Jenff Christen der haffuer fortørnit hannem/ skulde kunde forhindre oc fortage øffuerigheds straff oc den menige Lands Fred och Regement/ Och hine Gendøbere haffue ocsaa giffuit saadant faare / men denne Regel skulle fromme Christne beholde/at det hellige Euangelium styrcker oc stadfester øffuerigheds embede / oc Lou och Ræt i Land oc Rige / som komme offuer ens met vor Skel oc fornufft / som det beuises aff det xiii. Capittel til de Romere.

Der er stor skel imellem Beskermelse oc Heffngirrighed/ Beskermelse er at fordagtinge den wskyldigis liff/ godz oc ære / rettelige oc loulige/ vden al begering oc hadskhed til at gøre den anden skade. Men heffngirrighed er en hadsk begering i Hiertit oc en Sind

optend

optend til vrede och ath gøre sin neste skade. Der som nogen vil wrettelige tage dit Liff heller Gods fra dig/da er det io retferdigt/ ath du besøger øffuerigheden om hielp och beskermelse/som S. Poul appelleret til Keysern. Men her skalt du lade din hadskhed oc Hefningirrighed vere borte/ at du vilt icke gøre din Neste skade / for hand giorde eller vilde gøre dig skade/ Lider du spaat och spefforhaanelse oc skendzord/ da giff vel act paa naar der er behoff at rense dig der faar / och naar det er icke behoff. Thi da er det behoff/ naar det hellige Euangelium bespagttis der offuer heller oc naar der settis saadān it brendemercke paa dig / som anten forerger den Christen Wenlighed/eller gør den almindelig Fred oc endrectighed skade oc offdragt / som den hellige Athanasius lagde sig fra/ baade Troldom oc andet/ som hans vederpart haffde opiagt om hannem. Vdi saadanne Sager/er beskermelse nødactig/och mand kand alligeuel beholde en god Samuittighed

der hoff-

der hoff / oc end bede for sin vederpart / och ligeuel fordagtinge sin ære / mere for andris end for sin egen skyld.

❧ Men der falde mange andre Skēdz ord / baade vdi druckenskab disuerre / oc aff vbesindighed / vonkundighed oc daarlighed / som huerckē gøre det hellige Euāgelio skade / heller de Christne forargelse / heller den mennige Fred oc rolighed nogen forhindrelse / dem kand mand sla igennem den store Sold / Thi det er icke behoff at ligge sig saadant fra / fordi der vil voxe mere ont vdaff / saa at Land oc Rige kand forstyres der offuer / Saadan fare bør en Christen ath forstaa oc offuerueye oc stille sin vredactighed oc heffngirrighed der faare oc dricke nogen wret vdi sig / for den almindelig fred och roligheds skyld / oc icke kiffue oc trette / for det / som hand kand vel giffue til for Guds skyld / Thi det er Gud teckeligt oc behageligt / som Jesus Syrach siger / Capite / xxviii. Den som holder sig aff kiff oc trete

hand

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

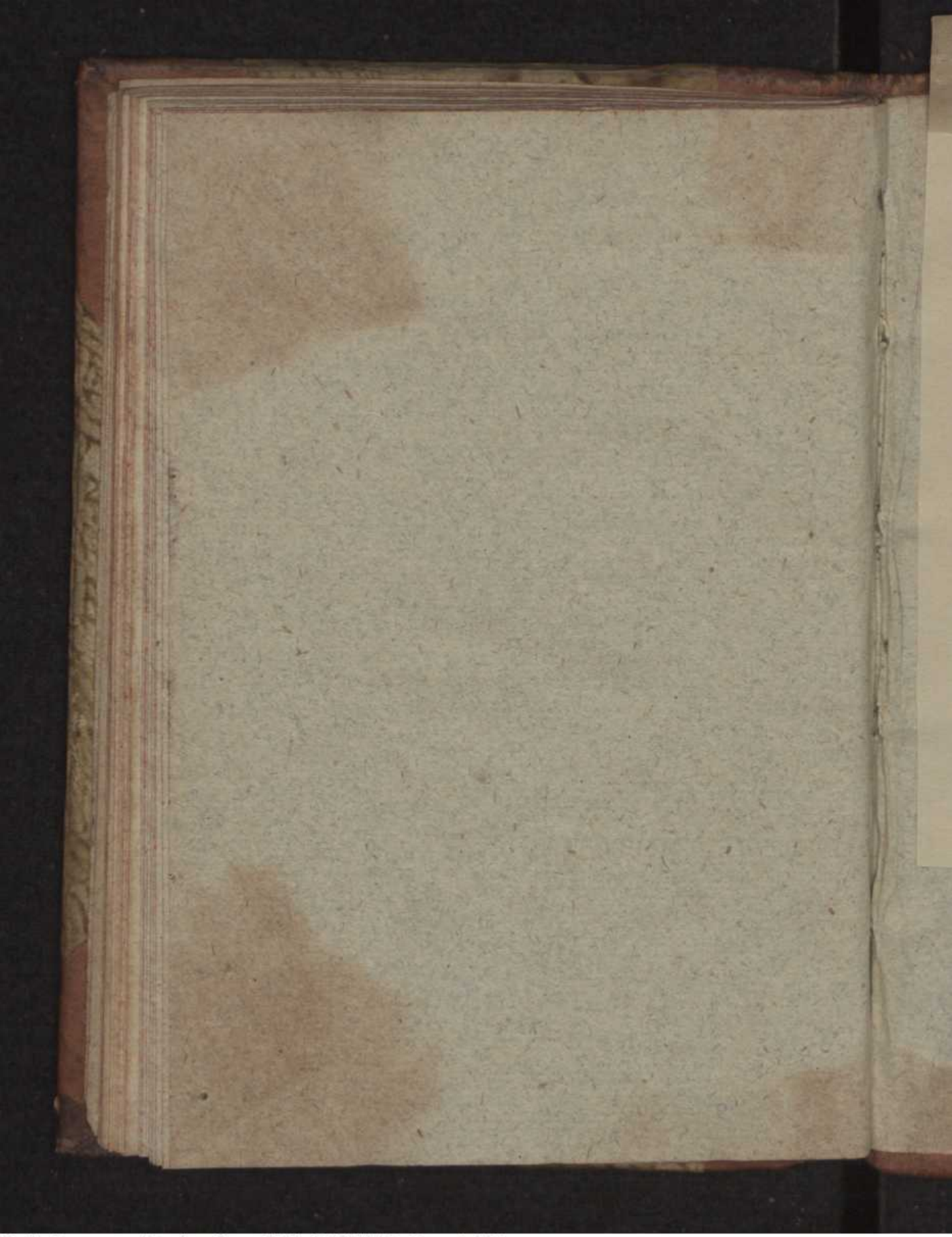

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

950.

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)